

«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2017 сыл Олунньу 14 күнэ Оптоурунньук №16 (10568)

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыг хаһыата»

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунһабыттан бэлиэтэһиннэр

Олунньу 14 күнүттэн 17 күнүгэр диэри Саха Республика-тын Ситэриилээх былааһын 2016 сыллаабы үлэтин отчуота үс бөлөбүнэн ытыллар. Ол курдук, бастагы бөлөбү СР Гражданской общество институтун сайдыытын министрэ С.М. Гурьева, иккис бөлөбү СР Үөрэҕин уонна наука-тын министрин солбуйааччы Ф.В. Габышева, үһүс бөлөбү СР Тыатын хаһаайыстыбатын уонна продовольственной политика министрин бастагы солбуйааччы Н.И.Дягилева салайахтара.

Олунньу 8 күнүгэр улуус дьаһалтатын баһылыга А.П. Атласов Дьокуускай куоракка Саха Сирэ Россия госуодарствотыгар холбоспута 358, АССР тэриллибитэ 95 уонна СР Конституция тэриллибитэ 25 сылларыгар аналлаах мунһаахха кыттыгыны ылла.

Ааспыт нэдиэлэбэ улуус дьаһалтатын баһылыга, управлениелар, тэрилтэлэр салайааччылар, нэһилиэк баһылыктара Нам улууһунттан ХИФУ-ну бүтэрэр студэннары кытта көрүстүлэр уонна Дьокуускайдаабы Нам түм-сүүтүн кытта М.К. Аммосов 120 сылыгар аналлаах тэрээһиннэргэ ытыллар үлэлэри торумна-стылар.

Олунньу 11 күнүгэр СР инве-стиционной сайдыы уонна пред-принимательство министрэ А.А. Софронов Нам улууһугар ытыл-лар үлэлэри билсэ кэлэ сырытта. Улуус баһылыгын А.П. Атласовы, баһылыгы тыа хаһаайыстыбаты-гар уонна предпринимательство салаатыгар солбуйааччы Е.Е. Гоголевы кытта көрүстэ уонна Бизнесинкубатор үлэтин көрдө. Улуус дьаһалтатыттан технопарк тэрийэри туруоруустулар.

Баһаарынай сулууспа иһи-тиннэрибинэн, баскыһаннаа үүнэр түүнүгэр Ленскэй нэһи-лиэккэ чааһынай дьэи умайбыт. Хамафаттатаабы МПЧ-га М.М. Оконешников начальнигынан ананан үлэтин саҕалаабыт.

Спорт салаатыгар олунньу 11-12 күннэригэр хапсаҕай федера-циятын президентэ Н.И. Румянцев бирийиһигэр бастакытын респуб-ликаатаабы «Энгиэли түһүлгэтэ» дьэи турнир буолан ааста. Нерюн-гри куоракка ытыллыбыт «А» кылаастаах бокса күрэхтэһити-гэр улууспутуттан баран кытты-быт Денис Халдеев РФ спордун маастара буолары ситиспит.

Бэлиэтэниэ С. АРГУНОВ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энгиэли» хаһыакка си-бээс отделениеларынан, об-щественнай сурутааччы-ларынан 2017 сыл бастагы агарыгар сурутуу ытыллар.

6 ыйга — 600 солк., 3 ыйга — 300 солк., 1 ыйга — 100 солк. Хаһыат индексэтэ — P0005, нэдиэлэбэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2017

Улуус баһылыгын отчуота

ЭРГЭ ТУТУУЛАРЫ КӨТҮРЭРГЭ

Ааспыт нэдиэлэбэ «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын 2016 сыллаабы үлэтин түмүктүүр отчуота Ленскэй нэһилиэккэ буолан ааста. Отчуоту 80-тан тахса киһи кэлэн иһиттэ. Улуус баһылыга А.П. Атласов уонна улуус депутаттарын сэбиэтин председателэ И.Р. Попов сыллаабы үлэни билиһиннэрибиттэрин кэнниттэн суругунан да, тыгынан да ыйытыгылары биэрдилэр.

«СИБЭЭС ХАҤАН ТУПСАР?..»

Ааспыт нэдиэлэбэ «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын 2016 сыллаах үлэтин отчуоттуур, улуус баһылыга А.П. Атласов салайааччылаах, бастагы бөлөх Салбаан нэһилиэгэр сырытта. Отчуоттуур мунһаахха 40-тан тахса киһи мустан санааларын эттилэр, нэһилиэккэ да, тус бэйэлэригэр да тирээн турар кыһалҕаларыгар тохтоотулар.

ыһаабын» тэрийэр сир ханна буоларын, Максим Аммосов 120 сылынан төрөөбүт алааһыгар музей уһаайбаны тэрийии уонна тутуу хаһан быһаарылларын, эргэ баһаарынай сулууспа дьэи-тин, охтоору гыммыт күрүөтүн хаһан көтүрүллэрин, И.Д. Винокуров – Чабылҕан аатынан Намнаабы алын сүһүөх оскуолаҕа өрөмүөнүүр үлэ ыытарга үп-харчы көрүлүүтүн, улуус киинигэр хаһан саҕа оскуола тутул-лары, элбэх оҕолоох ыалларга түнгүтиллибит «Сизничик» кыба-арталга хаһан уот, гаас ситимин тардалларын, Даадар оройу-нугар баар уулуссаҕа уһаайба иһинэн аһар уот ситимин хаһан уулуссаҕа таһааралларын ый-тыллар.

Кэпсэтиигэ, туруорсууга да балай эмэ этии киирдэ. Ол кур-дук, оҕо саадтарын сайынҕы кэмнэ үлэлэтэри, НПК терри-ториятыгар баар эргэ тутуулары көтүрэри, толору хааччыллы-лаах оҕо саадтара элбээн эрэл-лэринэн, үөрэх управлениетын иһинэн улууһу үс бөлөххө араа-ран, сантехник уонна электрик миэстэтин кииннээн көрөллөрүн, «Талба» рынок администрация-та элбэх урбаанньыкка үлэ миэ-стэтэ таһаарынан сибээстээн, саҕа атыы-тутуу дьэитин ту-талларыгар күүс-көмө буолал-лары, улууска технопаркка, общественниктары түмэр киин тэрийэллэрин, Ленскэй нэһи-лиэккэ саҕа үүт тутар собуоту тутууну, кырдыаҕастар уонна инбэлииттэр интернаттарыгар балаһан тутуутун туруоруусту-лар. Манньык курдук кэпсэтии кэнниттэн, мустубут дьон 100% улуус дьаһалтатын үлэтин биһи-рииллэрин биллэрдилэр.

ытыгар улуустан туох көмө ба-арын, улуус киинигэр тутуллу-охтаах культура дыбарыаһын тутууга туох үлэ ытылларын, Дьокуускайга баар Нам улууһун түмсүүтэ төһө көдүүстээхтик үлэлирин ыйытта. Доруобуйа харыстабылын хайысхатынан нэһиликтэринэн сылдыар мо-бильнай бөлөх быраастара то-лору састааптаах сылдыалара буоллар, онкология ыарыыта сааһыттан тутулуга суох элбэ-этэ, онон бэрэбиэркэлиир үлэни өссө күүүрдүүххэ наада дьэи санаатын эттэ, нэһилиэккэ уу бопшуруоһа тирээн турарын ый-да. Пенсионер Ф.Д. Ушницкая «Саха» НККИК Намнаабы фили-ала 25 сыллаах үбүлүүдэринэн, үлэлэрин сырдатар кинигэ бэчэ-эттихтэрэ дуо, нэһилиэккэ ту-тулла турар спортсалааҕа улуус дьаһалтата көмөлөһүө дуо, улуус киинигэр спорка анаан музей тэ-риллиэ дуо дьэи ыйытыгылары биэрдэ. Маны таһынан, Сочи куоракка алтынныыга ытыл-лыахтаах Бүтүн Аан дойду ыч-чатын сьеһигэр Саха сириттэн 100 ыччат кыттыахтаабын уонна 40 волонтер оҕолор барыахтаа-тарын этэн туран, хайдак бы-һыылаахтык сүүмэрдииллэрин, онно Нам улууһунттан кыттыы-ны ыылаахтар дуо, М.К. Аммо-сов 100 сыла буолуутугар эл-бэх бэлиэ оҕоһуллан, үгүс киһи наһараадаламмытын санатан туран, быйыл 120 сылыгар он-нук анал бэлиэлэри оҕоруоту дуо, Лена Максимовна 80 сааһын бэлиэтиргэ, Өктөөп революци-

Олунньу 13 күнэ - Төрөөбүт тыл уонна сурук-бичик күнэ!

Төрөөбүт Төрүт тыл Сөрүүн Сүөгэй курдук, Сүрөҕи-быары Сөрүүргэтэр, Убаҕас отон Уутун курдук, Улахан куйааска Утаҕы аһарар, Сырдыгыныны көөннүбүт Сылыг кымыһын курдук, Тостор куйааска Тобулу ханнаран... Итигилиит Ийэ тылбыт Иинэбэс сирин Именгинэн-бийангынан Ибириэн биэрэр... Саппа Садарах уотунан Күтүр хараганы Күлүмнэтэ сырдатар... Ийэ тыл — Быстар-ойдор күнүгэ Быһыһал-абырал буолар, Өлөр-сүтэр күнүгэ Өрөһүлтэ буолар

(Күндэ)

ЫЙЫТ-ХОРУЙДУБУТ

К.С. Алексеева, Нам сэл. олохтооҕо, пенсионерка: -1. Тиис бырааһыгар кии-рэгэ тыһынаах учарат диил-лэр, хаһан электроннай учарат сөргүтүлүөй? 2. Эндокринолог, невролог, инфекционист, отоларинголог уо.д.а. специалистар хаһан кэ-лиэхтэрэй? Л.А. Слепцов, киин балыһа кылаабынай бырааһа: -1. Тиис бырааһыгар эмтэ-нии толуктуу поликлиника ре-гистратураһын нөнгүө күн айыы, сарсыарда 8 чаастан, күнүгэ 10-15 талон бэриллэр. Тиис күүскэ ыалдыар түгэнигэр, стоматолог-хирурга толуктаах суох учара-тыннан киирэллэр. Инникитигэр электроннай учараты киллэрэр буолан баар. 2. Уопсай улуус үрдүнэн 71 быраас үлэлиир. Бырааста-рынан хааччыллыы бүгүндү күнүгэ 95,6% буолан турар. Би-лигин улууска инфекционист, 2 окулист, хирург-быраастар тийибэттэр. 2 невролог-быраас баарыттан, биэрэ оҕолонон оло-рон, биэрэ уһун кэмнээх боль-ничнайга сытар. Ыарыһахтары терапевт-быраастар көрөллөр. Олунньуттан Дьокуускайдаа-бы харах балыһатын кытта дуоҕабар түһэрсэн, окулист-быраастар үлэли кэлиэхтэрэ. Эндокринолог олунньуттан үлэ-тин саҕалаата. Инфекциониска учуокка турар ыарыһахтары участковой терапевтар көрө-лөр. Инфекционной отделениеҕа үлэлиир терапевт-быраас куо-ракка стажировкаланан кэллэ.

Бэлэмнээтэ: АКСИНЫЯ ТАТАРИНОВА

Барашков Мохсофолоро

Нам улуунун, Саха сириг араас таһымнаах күрэхтэһиилэргэ элбэхтик аатташпыт, Барашков Мохсофоло, Сэмэн Уйбаанабыс Ээбиристэп буолар. Кини 1962 сыллаахха муус устар 28 күнүгэр Үөдэй нэһилиэгэр төрөөбүтэ. 1980 с. Үөдэй орто оскуолатын бүтэрэр. 1991 с. Хабаровскай педагогическай институтун физкультурнай салаатын бүтэрэр. 1992-2005 сс. ИДьО-ҕа үлэлиир, ИДьО полковнига,

ветерана. Билигин СР булт хаһаайыстыбатыгар үлэлиир.

«Дыгын ооньууларын» бастакы аата «Үрүн Уолан» диэн этэ. Онно 1990 с. аан бастакынан кыттыбыт Сэмэн Ээбиристэп буолар. Уол оҕото бу күрэхтэһиигэ сэтгэ көрүгү түмүгүнэн, бастакы күрэхтэһии буолан, элбэх быһаарсылыах мөккүөрдөр кэннилериттэн, бочуоттаах үһүс миэстэ буолбута. Аан бастаан бу улахан күрэхтэһиигэ суол аһан, улуунун аатын ааттаппыта,

ҮРҮН УОЛАН

дьонун-сэргэтин үөрдүбүтэ. Биһиги да уолаттар-быт күөн көрсүөхтэрин, күрэс былдыаһахтарын сөп эбит дэһпитэ. Аны туран дикххэ: бу иккиэ буолан туар хаартыскаларыгар хаҥас өттүгэр туар «Барашков-Мохсофолун» таайбыт киһиэхэ төлөпүнүгэр биер тыһыынча (1000) харчы угуллуоҕа, эппиэкиҥ 89627336502 №-гэ этин. Онон кытаатан өрөйөн-чөрөйөн биэрин.

Биһиги Катябыт

Аан бастаан Үөдэй орто оскуолатын 1976 сыллаахха аһыллыбыта. Биһиги Катябыт хайыһар улуустаағы күрэхтэһиитигэр 5 биэрэстэҕэ кыргыттарга кыайылыах буолбута. Аан бастаан Үөдэй орто оскуолатын хайыһардыт кыһа диэн үөдэйдэри үөрдүбүтэ, санааларын көтөхпүтэ, физрук учууталлары ууга-уокка түһэрибитэ. Онон Анатолий Иванович Барашков сыаллаах-соруқтаах кэлбитин биллэрбитэ. Уолаттарга 10 биэрэстэҕэ Үөдэй уола Виктор Рожин бастакы миэстэ, икки миэстэ Үөдэйтэн Дмитрий Яковлев, үһүс миэстэ 1 Хомуустаахтан «Уолаттар-уолаттар» — Иван Охлопков. Бу суруйууга биһиги Катябыт мээһэҕэ ахтыллыбата, көңүллээтэбин, суруйан-бичийэн таһаарыахпыт.

**Р. СИВЦЕВ,
1 Хомуустаах**

Катя Яковлева 1977 с. сааскы каникул кэмигэр Үөдэйгэ ытыллыбыт 3х4 км кыргыттарга бүтэһик этапка бастаан иһэр

Улуус баһылыгын колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Ааҕааччы, дорообо!

Бары улуустар республикабыт киинигэр олохсуйбут, онно үөрэнэр, үлэлиир, бочуоттаах сынньаланна олоһор дьонноохтор. Бары кэриэтэ землячество сиринэн түмсүүлэрдээхтэр. Үлэлэрин ис хоһооно ким хайдах кыахтаабынан, ханнык соруқтары туруорарыттан тахсар. Урут сэбиэскэй саана Сунтаар, Бүлүү, Мэнэ Хаҥалас оройуоннарын түмсүүлэрэ олус кыахтаахтык, соҕуруу үөрэнэр эдэр ыччаттарын үбүнэн, аһынан өйөөн, үөрэхтэрин кэннэ араас ведомстволарга, министерстволарга, бастаан, оторой-боторой дуоһунастарга олохтуулара, ол дьонноро аһыах сылыннан үүнэн-үрдээн улуустарын интэриэһин өрө тутар дьон буолан тахсалара.

Рыночнай диэн ааттыыр кэмнэрибитигэр Чурапчы, Таатта, Уус Алдан түмсүүлэрэ дьорбооттук кирисэн, республика кадровой политикатыгар балаҕа сабыдыаллаах буолбуттара кистэл буолбат. Ити өттүнэн биһиги, намнар, землячество, түмсүү үлэтин тас өрүттэрин кыһа тутарбыт, актыбынайдык үлэлэһэр араҕабыт аһыах. Уксун араас бэлиэ дааталарга, биридилээн дьоммут үбүлүөйдэригэр, кутурманнаах күннэргэ түмсүү баарын биллэрэр.

Күнтэн күн биһиги улууспут ыччаттара ханна, хайдах быһылаах үөрэнэ сылдьалларын, дойдуларыгар, республикага кэлэр-кэлбэт былааннаахтарын улуус уонна нэһиликтэр дьаһалталарын кытта ыкса сибээс олохтоон билсэрибит, онно сабыдыал онорорбут буоллар — манньк дириг уонна хоруттуулаах үлэһэн улууспут инники кэскилин түстүө этибит. Аһаҕастык этиэххэ наада, баччаанга диэри бу өттүнэн улаханньк ылса иликпит.

Быйыл «Нам» түмсүү салайааччытынан Гаврил Местников талыллына. Кини урут комсомолга, быраабы харыстыыр органнарга, культурага үлэлээбитин быһытынан, түмсүү үлэтин ис хоһоонугар сонун хайыскалары киллэриэҕэ, улууну кытта ыкса сибээстик үлэлиэҕэ диэн эрэниэбин. Гаврил Гаврильевич «Нам» түмсүү потенциалын өссө үрдүк таһымга таһааран, уопсай соруқтар тула биер дойдулаахтарбытын түмэн, быһытынан ухханнарыгар хайдыһыны таһаарбакаа, ыллыктаах үлэни тэрийэригэр туораттан кэтээн олоһор-бокко, быһааччы көмөлөһөр, тус бэйэһэн кыттыыны ыллар — бу буолуо этэ дьиннээх патриоттуу сыһыан.

Александр АТЛАСОВ

Ыччат айар, дьулуһар

ИЙЭ ДОЙДУБУТУН ТАПТЫАХХА

Ыччат, дьизэ кэргэн политикатын уонна үөрэх управлениеларын тэрийиэлэринэн, улуус дьаһалтатын дьизэтигэр ыччаты патриотическай санааҕа, тыһынга иити сыаллаах семинар ытылына. Семинар-га Бөтүг, Модут, Никольскай, Хамаҕатта, Нам, II Хомуустаах, Искра, Хатырык, Үөдэй ыччат политикатын специалистара, оскуолалар директордарын солбуйааччылары, патриотическай кулууптар чилиэттэрэ, «Буойун» түмсүү, «Махсыым ыччаттара», «Полярная звезда» көрдүүр этэрээт сал. И.Д. Григорьева, ветеран сэбиэтэ, о.д.а. кыттыыны ыллылар. Ону таһынан куораттан СР байыаннай комиссарын көмөлөһөчүгүт, полковник Иван Федоров, десанттыктар лидердэрэ Софрон Пономарев, Саха сириг танковай бырааттаһы лидерэ Петр Барашков ылдыытаатылар.

С.Д. Кобякова ыччат олоҕу таптырыгар, үөрэххэ тартыһылаах, үлэбэ сыстыҕас буолалларыгар баҕа санаатын эттэ. Ыччаты кытта биригэ үлэлэһэргэ бэлэмнэрин, патриотическай иити историятын, туох баар ытыллар тэрээһиннэргэ нэһилиэк ыччата көхтөөхтүк кыттарыгар ынгырда. Үөдэй ыччата сылын аайы бастыһынан ааттанар, онон лидердэрэ Александр Ильина нэһиликтэригэр патриотизмга туох үлэни ытыталларын туһунан презентациянан кэпсээтэ. Хатырык лидерэ Игорь Слепцов «Махсыым ыччаттара» түмсүүнү регистрацияланан үлэлэтэ сылдьалларын, араас тэрээһиннэри, аһымал-акциялары ытыпытыларын туһунан иһитиннэри онордо. «Хайыһар десана» бырайыагы улуус таһымгар таһааран, быйыл Таатта улуунугар бара сылдьаахха диэн этии киллэрдэ. ХСФЛ-тан Ю.Ю. Парникова «Патриот» түмсүү туһунан кэпсээн баран, лицей үөрэнэччилэрэ нэһилиэк дьоннунтан ахтыы хомуйан кинигэ таһааралларыгар көмө үп көрдөөтө. Онуоха управление республикатаағы куонкурсака сайаапка ытыах буолла.

Түмүккэ араас ис хоһоонноох быһаарыны ытылылар. Холобура, «Юнармия» хамсааһынын Нам улуунугар тэрийэн, салайааччынан П.Н. Оконешниковы таллылар. Семинар кыттыбыттарын туоһулуур сертификаттар туттарылынылар.

А. СОЗОНОВА

Улуус дьаһалтатыгар

2017 сыл тохсунньу 11 күнүгэр Саха республикатын Ил Дархана Е. Борисов «О 385-летию со дня основания Едейского и Модутского наслегов Намского улуса РС(Я)» диэн дьаһала тахсан, 2 нэһилиэк дьонно-сэргэтэ сүргэтэ көтөүлүннэ. Бу кэрэ-бэлиэ үбүлүөйдээх түгэһини тэрээһиннээхтик ытыр сыаллаах, бырабытыалыстыба бэрэсэдэтээлин солбуйааччыта М.Д. Гуляев салайааччылаах 17 киллээх республикатаағы комиссия үлэтин-хамнаһын саҕалаата.

Онно бэлэмнэни үлэ быһытынан, олунньу 3 күнүгэр Нам улуунун дьаһалтатын дьизэтин актовай саалатыгар «Нам улууна» МТ баһылыга А.П. Атласов Модут уонна Үөдэй нэһилиэгин баһылыктарын, уопастыбаннаһын кытары сүбэ-мунһаҕа буолан ааста.

Көрсүһүүнү улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы И.И. Сивцева иилээн-саҕалаан ытытта. Бастаан, улуус салатата 2 нэһилиэк баһылыктарын иһиттэ.

Мунһаахха улуус дьаһалтатын управлениеларын салайааччылары ынгыралланнар, киирибит ытыгытыларга толору хоруйдары биэрдилэр.

«Модут нэһилиэгэ» МТ баһылыга П.Г. Сокольников тыа хаһаайыстыбата, үөрэхтэһин, доруобуйа харыстабыла, культуура, спорт, тутуу хайысхатыгар үбүлүөйдээх үлэ былааннарын иһитиннэрдэ. Анал хамыһыһа үлэлээн барылыгар онорбут. Баһылык сынньалан пааркатын сөргүтүүгэ, нэһилиэк историятын сырдатар кинигэ тахсытыгар, сэрии, тыыл, үлэ ветераннарыгар, герой-ийэлэргэ анаммыт Албан аат скверин тутуугар, спортивнай комплекс, балыһа толору өрөмүөнүгэр, 2 квартиралаах эдэр специалистарга анаммыт толору хааччылыһылаах дьизэ тутуугар, элбэх функциялаах киин тутуутун бырайыактааһынга, эдэр, элбэх оҕолоох балларга анаммыт кварталлар уоттарын ситимин тардыыга, М.К. Аммосов төрөөбүт

МОДУТТАР УБҮЛҮӨЙГЭ БЭЛЭМНЭНЭЛЛЭР

сиригэр, Балаҕаннаахха, музей, туристическай маршрут тэрийиитигэр, уулуссалар өрөмүөннэригэр, киирии суолга стела, баннердары онортоууга, агрокластер тэрийиитигэр 120 гаалаах Дьуөлэк бааһынагыгар сири нүөлсүтүүгэ, сылгы баазатын, көһө сылдыар сүөнү өлөрөр пууну атыһаһыһа, оҕуруот аһын харайар сири тутууга улуустан, республикаттан көмө көрдөөтө.

Үбүнэн көмө фондата аһылларын, марафон тэриллэрин, Модуттан төртүттэ биер дойдулаахтарын түмэр сыаллаах, ватсапка «Модут түмсүүтэ» тэриллитин иһитиннэрдэ.

Улуус баһылыгын тутууга солбуйааччы С.С. Матвеев 2017 сылга Модукка туох былааннарын иһитиннэрдэ: 50 миэстэлээх оҕо саадын тутуутугар 25 мөл. 431 тыһ. солк. харчы улуус, республика бюджетиттэн көрүлүбүт, уу ситимин тардыыга сайаапка бэриллбит, спортсаала өрөмүөнүгэр смета онорорго, үлэ-сынньалан лаабыра тугулуохтаах, балыһа өрөмүөнүн сайаапкатын доруобуйа харыс-

табылын министриэтибэтигэр түһэрэргэ, 2 квартиралаах эдэр үлэһиттэргэ анаммыт дьизни эһиилик былаанга киллэрэргэ, чааһынай дьизэлэри толору хааччыһыһа бырыһыана суох кредити туһаныахха сөбүн, уот ситимин СИП-кө көһөрүү, стела бырайыагын, торумун онорорго, 4,5 мөл ОДБХ гранын күрөһүн балаһыанһытыгар үбүлүөйдээх нэһиликтэргэ 1 баал эбиллэр, улуус салалтатыттан хадатааһыстыба түспүт.

Түмүккэ улуус баһылыга А.П. Атласов бырабытыалыстыба мунһах тэрийэрин кэтэспэккэ, былааны чопчулуурга, министриэтибэлэригэр, ведомстволарынан үлэлэһэргэ сорууда-таата. Бырабытыалыстыба Нам улуунугар отчуотугар үбүлүөй боппуруостарын сытытык туруорары сүбэлээтэ.

Салгыы «Модут түмсүүтэ» уопастыбаннай хамсааһын чилиэттэрэ кэксэ боппуруостары дьүүллэстилэр, санааларын атастатылар, былааннарын чопчулаатылар.

Анастасия КОРЯКИНА

Олунньу13 күнэ - Төрөөбүт тыл, сурук- бичик күнэ

Төрөөбүт сахатын тылын сайыннарыгыча-чинчийигэ олохун аанабыт,саха алпаабытын төрүтэбит, бастакы лингвист Семен Андреевич Новгородов төрөөбүт күнүгэр түбэһиннэрэн, олунньу 13 күнүгэр, сурук- бичик күнэ бэлитээнэр. Бу дыһал Саха республикатын бастакы президенэ Михаил Ефимович Николаев ыһаабы-

күнүттэн 21 күнүгэр диэри бүтүн Сахабыт сириң үрдүнэн араас тэрээһиннэр буолаллар. Биһиги улууспутугар өссө ааспыт нэдиэлэ ортотуттан төрөөбүт тыл сүмэтин, эриэккэһин, кэрэтин ингэрэр, ийэ тылынан киэн туттуу, өрө тутуу, туттуллар эйгэтин кэнэтии, төрүт үгэстэрбитин, аспытын- үөлбүтүн сөргүтэргэ ту-

күрэхтэрэ ытытылына. Манна бүтүн улуустан 14-30-гар диэри саастаах эдэр дьон кытыннылар. Эмиэ бу күн библиотека ааҕар саалатыгар саха тылын төһө биллэрэтин тургутан көрөөччүлэргэ «Саха-дьыктаан» тэриллинэ. Убаастабыллаах ааҕааччыларбыт, бу күнүнэн эрэ тохтоон хаалбакка, төрөөбүт төрүт тылбыт эгэлгэтин, эриэккэһин, этигин, эмэнин үөрэтин, сайын-

ТЫЛ – ОМУК ҮРҮҢ ТЫЫНА

нан 1996 сыллаахха олохтоммута. Семен Андреевич Новгородов Чурапчы оройуонугар төрөөбүтэ. Дьокуускайга реальный училищени бүтэрэн баран, Петроградка 1913 сыллаахтан университетка үөрэммитэ. Онно кини Илинни омукар тылларын кичэйэн үөрөспүтэ. Үөрэнэр кэмгэр саха тылын аанаан үөрөспүтэ, фольклору хомуйбута уонна Саха суругун олохтообута. Бастаан 1917, салгыы 1922 сылга кини бастакы «Сурук-бичик» дьин букубаара, онтон ааҕар кинигэтэ бэчээттэммиттэрэ. Оскуолаҕа ити кинигэлэринэн сахалыы үөрэнэн барбыттара. Сотору балачча элбэх хаһыат, сурунаал, учебник, уус-уран айымньылар бэчээккэ тахсытталыыр буолбуттара. Үөрэбэ суох дьону үөрэхтээһин үлэтэ тэнийбитэ. Оччолорго үгүс кини, оскуолаҕа үөрэммэккэ сылдьан эрэн, сахалыы ааҕар, суруйар буолтара. Семен Андреевич, университеты бүтэрэн баран, санаа үлэлээн иһэн, 1924 сыллаахха Ленинградка 32 сааһыгар эмискэ ыалдьан өлбүтэ. Кини алпаабыта 1929 сыллаахха диэри туттуллубута. Сэбиэскэй былаас сылларыгар тыл үөрэхтээхтэрэ үөскээбиттэрэ. Олортон улахан үтүөлээхтэринэн Алексей Елисеевич Кулаковскай, Платон Алексеевич Ойуунускай, Алексей Андреевич Күндэ буолаллар. Сэри кэниитин Саха тылын научнай боппуостарын үөрэтии ордук кэнээбит. Учуонай истиэпэннээх тылы үөрэтэр дьон элбээбитэ.

«Кэскил» уһуйаан алын сүһүөх бөлөбүн иитиллээчилэрэ саха тылын күнүгэр

хуламмыт тэрээһиннэр хас биридди уһуйаанга, оскуолаҕа саҕаламмыттара. «Нөрүөн нөрүгү!», уруй-айхал тыллара дорвоонноохтук иһилинилэр. Ону тэнэ өбүгэлэрбит таңастара-саптара болгомто кинигэр турда. Улуустааҕы киин библиотека биһиги хаһыаптыт нөҕүө Саха тылыгар аналлаах викторина биллэрбитэ. Интэриэһиргээбит дьон булан көрөн, кыттыбыт буолуохтаахтар. Олунньу 13 күнүгэр улуустааҕы дьиз кэргэн, ычат управлениетин уонна киин библиотека тэрээһиннэринэн, үгэскэ кубуллубут «Аман өс» тыл этээчилэр, дорвоонноохтук хоһоон ааҕааччылар

нарын, сахабыт тылын таптаан уонна харыстаан. Түмүккэ Иван Гоголев — Кындыл «Иэйиэхсиги кэлэтии» романыттан холобурдуубун: «Төрөөбүт тылы ахсарбат буолуу – бу омугу ахсарбат буолуу. Тыл дьин омук бастын баайа, сүрүн киэн туттуута. Тыл дьин омук үрүң тына. Тыл өлбөөдүйдэһинэ омук аһыныгас айыы санаата эмиз өлбөөрөн барар, тиһэһэр харааран хаалар! Дьэ, онон, тыла буюмубут омук бэйэтэ эмиз буюмубар уонна эстиигэ-быстыыга тийэр...». **Бэлэмнээтэ Лена НОГОВИЦЫНА**

Күн кинитэ көмүскэс, айыы кинитэ аһыныгас

ҮТҮӨНЭН ЭРГИЛИННИН

Оҕо приютугар көмөлөһөр амарах сүрэхтээх дьоннорутугар: ытыктабыллаах Нам улдуһун, Дьокуюскай куорат олохтоохторугар, минфин үлэһиттэригэр, Дьокуюскай куорат мэриятин үлэһитигэр М.И. Окочешниковка, «Хатын Арыы нэһилиэгэ» МТ баһылыгар Ю.И. Слепцова, «Ылдьаа ычаттарыгар» (сал. М.Е. Винокурова), «Ленскэй нэһилиэк» МТ үлэһиттэригэр, «Эдэр ычаттар» түмсүүгэ, «Нам ычаттара» Намнааҕы ПК, «Эрчим» аптекаҕа (ИП И.И. Эверстов), Намнааҕы киин балыһа коллективыгар (кыл. ыраас Л.А. Слепцов), Нам улдуһун дьиз кэргэн уонна ычат дьыалаларын управлениетыгар (нач. Т.Н. Степанова), «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар, Нам улдуһун «Лебедь» аһымал фондун салайааччытыгар М.П. Дьяконоваҕа, I Хомуस्ताах учаастактааҕы балыһатыгар (С.М. Новгородова), Намнааҕы техникумна (дир. Нь. М. Жиркова), «Сулусчан» оҕо саадын коллективыгар, Хамаҕаттатааҕы Саха-французскай лицей үөрэнээччилэригэр (I-XI кыл.) уонна социальной педагог Л.Д. Ушницкаяҕа, «Ника» маҕаһынына, НПМК (сал. И.В. Слепцов), «Алекс» маҕаһынына (А.П. Протопопов), урбаанныыттарга А.И. Винокуровка, Б.И. Бугаева, С.И. Эверстоваҕа, Ю.В. Петровка, В.И. Федорова, Г.Г. Марковаҕа, «Электра»

маҕаһынына (И.Н. Винокуров), Д.А. Слепцоваҕа, П.А. Саввинга, С.И. Шапошниковка, улдуस्ताаҕы оҕо библиотека коллективыгар, «Глория Джинс» маҕаһынына (Л.Е. Иванова), «Нива +» маҕаһынына (Н.Е. Молчанова), урбаанныыттарга С.С. Шапошниковка, А.А. Седалищевка, Хатын Арыы нэһилиэтин инбэлиттэрин уопсастыбатыгар, Модут нэһилиэгин И.С. Охлопков аатынан сынналан киин эдэр ийэлэрин кулубтарыгар, «Светлана» маҕаһынына (ИП С.И. Макарова), «Сардаана» кафеда, ИП В.Е. Новиковаҕа, ИП Е.С. Игнатьеваҕа, В.В. Игнатьевка, ИП ГФКХ М.П. Сивцевка, КХ «Дьулус-97», Е.Н. уонна С.Е. Матвеевтар дьиз кэргэтэригэр, В.Н. Ноговицынҕа, А.В. Ноговицынҕа, И.С. Осиповаҕа, С.И. Сыромятниковаҕа, Б.В. Ивановаҕа, М.В. Мухинга, А.А. Бястиноваҕа, Н.А. Алексееваҕа, А.И. Бочкареваҕа, В.В. Осиповка, Н.И. Большаковка, В.П. Осиповка, Хатын Арыы олохтообор, 2 №-дээх оҕо саадын иитээччитигэр И.С. Сыроватскаяҕа, «Барыс» такси салайааччытыгар Е.Э. Бурнашоваҕа, 1 №-дээх Нам орто оскуолатын 3 «б» кыл. сал. М.Д. Рожинаҕа, 7 «б» кыл. сал. У.М. Ивановаҕа, оҕо тэрилтэтин сал. С.М. Ядрихскаяҕа у.о.а. кылаас үөрэнээччилэригэр, Намнааҕы гимназия 5 уонна 6 кыла-

астарыгар, «Юные патриоты» (сал. О.М. Готовцеваҕа), 2 №-дээх Нам орто оскуолатын 6 «а» кылаас «Союз» оҕо тэрилтэтин сал. Л.И. Молчановаҕа уонна хас каникул аайы «Светлана», «Радуга», «Нива+», «Дельфин», «Сардаана» кафе, «Сайылык», «Виктория», УПК маҕаһынынар «Подари детям радость» дьин каникул кэмгэр ытыттылыбыт аһымал-аахсыйа харчынан көмөлөспүт Нам улдуһун олохтоохторугар барҕа махтал буолуохтун!! Эһиэхэ Намнааҕы оҕо социальной – реабилитационнай киин бары үлэһиттэрин, иитиллээчилэрин ааттарыттан сана кэлбит сылынан истин ээрдэбитин тиэрдэбит! Кыһалҕалаах оҕолорго, кыамааттарга үтүө сыһыанньыт, өрүүкүүс – көмө буолар санааҕыт иһин барҕа махтал тылларбытын этэбит! Алгыс тыл үтүөтүн тэнэ истин тылларбытын кытары эһиэхэ, эһиги чугас дьонгутугар доруобай, чөл туруктаах буолууну, сырдык, ыраас ойу-санааны, тирэхтээх, көмүскэллээх, араҥачылаах буолууну баҕарабыт! Инникитин даҕаны бар дьонгутугар үйэлээһи, үтүөнү эртарҕата сылдьын, онорбут үтүөбүт үтүмэн үгүс үтүөнэн бэйэбитигэр эргилиннин, олох сырдыгын үксэтэ турдун! Дирин ытыктабылы кыта – киин салайааччыта **Л.М. МАРКОВА**

ИЙЭ ТЫЛЫН ӨРӨ ТУТАН

Доҕор... Доҕордоһуу... Бу тылга дирин да санаа этиллэр! Доҕоргор эрэ кистэлэн санааҕын сайа этэҕин, мунчаарыттан босхолобуун, кыайыгың-кыайтарыгың, үөрүүгүн-хомолтобуун тэнгэ үллэстэҕин.

Мин эрэнэр, күн айы алтыһар киһим, ийэ тылын өрө тутар, сахалыы санаатын сайа этэр истин дьүөгэм – Диана Азарова. Диана улдуһугар, оскуолатыгар, учууталытыгар Томская Алена Алексеевнаҕа кыайыгы аҕалла – Саха литературатыгар Бүтүн Россиятааҕы олимпиада суперфиналыгар призер буолла. Бу ситиһии Төрөөбүт тылбыт күнүгэр уонна эдэр ычат сылыгар түбэспитэ икки төгүл үөрүүлээх. Сэһэргэһин, сэлэһин тылын кэмгир уус-уран тылбыт үтүөкөн холобурун сахалыы литература, хаһыат, саха театрын холобуругар көрөбүт. Дьүөгэбинэн Николай Лугинов «Кустук» сэхэһинэн туруоруллубут артыыстар итэҕэтиллээх ооньнууларын көрөн улахан кыһаҕы уйдуйууһун, оттон Платон Ойуунускай «Оҕо баҕарбыт» драматической айымньытыгар иэрийэ күлбүшүтүн умнубаһыт. Тылынан уусуран айымньыбыт чыпчаалын-олонхону сэнээрэбит. Олонхону эрдэ ааҕан уонна ийэм Елена Игнатьевна, «Алгыс» СК методина, туруорбут олонхотугар Дианалыын кыттыбыһыт. Кырыыйы көмүс кынаттаах, кырымпальыр куоластаах кыталык көтөр буоламмыт, Дьырыбына Дьырылыаттаҕа өлбөт мэнгэ уутун бирэн быһаан турабыт.

Төрөөбүт тылбытынан нарын, наһыл ырыалары дуоһуйа итэригин ордоробут, саҕа тахсар киһилэри көтүпшэпит. Билигин интернет нөҕүө кинигэни ааһааха, киһи да көрүүххэ сөп эрэри, сирэйинэн көрбүт, тутан-хабан аахпыт ордук. Биһиги көрүүбүт, санаабыт биир буолар, ол иһин да түргэнник өйдөһөр буолуохтаахпыт. Сынналанга эрэ буолбакка, үөрэххэ-үлэҕэ ситтиһитигинэн сылдьабыт. Диана Оксөкүлээх Өлөксөй «Саха интеллигенциятыгар» суругунан «Оскуола уонна общественной олох», «Докуот кириитэ» дьин салааларга бырайыак суруйан, улдуस्ताаҕы Алексеевскай ааһыларга иккис миэстэни ылбыта. Мин дьүөгэбинэн киэн туттабын уонна саҕалаабытын үтүө түмүктээх, ылсыбытын үрдүк ситиһиилээх буоллун дьин баҕа санаабын этэбин.

Настя СИВЦЕВА, Д.Ф. Алексеев аатынан IХомуस्ताах орто оскуолатын 9 кылааһын үөрэнээччигэ

Д.Ф. Алексеев аатынан I Хомуस्ताах оскуолатын үөрэнээччилэрэ тылга сыһыаннарын, киһи дьылбатын, кэскилин туһунан кылгас, бэргэн этиилэрин ааһын.

Төрөөбүт тыл – күндү баайбыт. Онон кинини харыстыыр, үөрэтэр уонна байытар биһиги сорукут.

Атласова Сардаана, 9 кылаас Төрөөбүт тылга норуоппут дьылбата, културага кестөр.

Копырин Саша, 9 кылаас Саха кэскилэ – тылыгар.

Сивцева Настя, 9 кылаас

Төрөөбүт тылбыт дьылбата – биһиги илибитигэр. Мүччү

тутуон – сүтэриэн.

Дьяконова Полина, 9 кылаас Төрөөбүт тылы билбэт – кыбыстылаах.

Соловьев Денис, 9 кылаас Төрөөбүт тыл – киһи сайдар силиһэ.

Оконешникова Анита, 9 кылаас

Төрөөбүт тыл – өбүгэм тыла, кэскилим тыла.

Березкина Сардана, 9 кылаас Төрөөбүт тылын билбэт – омуга биллибэт киһи.

Охлопков Сергей, 9 кылаас Төрөөбүт тыл – омук сирэйэ, уратыга.

Азарова Диана, 9 кылаас.

Уважаемые жители Намского улуса! С 1 ЯНВАРЯ 2017 г. ГОСУДАРСТВЕННЫЕ УСЛУГИ ДЕШЕВЛЕ НА 30% ПРИ ПОДАЧЕ ЗАЯВЛЕНИЯ И УПЛАТЫ ПОШЛИНЫ ЧЕРЕЗ ИНТЕРНЕТ

Заявление на получение государственной услуги по линии миграции в электронном виде можно подать через Единый портал государственных и муниципальных услуг (функций). На портале размещена информация о государственных органах и государственных услугах, которые они оказывают гражданам, размещены образцы и форма заявлений, разъяснен порядок их подачи в государственные органы. Чтобы подать заявление о получении государственной и муниципальной услуги в электронном виде, гражданин должен на портале государственных услуг <http://www.gosuslugi.ru> зарегистрировать личный кабинет. Для регистрации личного кабинета на сайте <http://www.gosuslugi.ru> понадобится только Ваш СНИЛС (номер пенсионного страхового свидетельства), адрес электронной почты и номер мобильного телефона.

При обращении через Единый портал государственных и муниципальных услуг за выдачей (заменой) паспорта гражданина РФ по месту жительства (если имеется постоянная прописка в Намском улусе) оформляются в течении 5 дней в случае:

- достижение 14-летнего возраста;
- достижение 20-летнего возраста;
- достижение 45-летнего возраста;
- приобретения гражданства;
- получение паспорта впервые (лицам, старше 14-летнего возраста);
- изменения пола;
- существенного изменения внешности;
- изменения гражданином в установленном порядке фамилии имени отчества, сведений о дате и (или)

месте рождения; - утраты (похищения), если утраченный паспорт ранее выдавался нашим подразделением.

В настоящее время по линии миграционной службы предоставляются услуги:

- Для граждан РФ:**
 1. Оформление заграничных паспортов гражданина РФ нового поколения и старого образца;
 2. Оформление и замена внутреннего паспорта гражданина РФ;
 3. Адресно-справочная информация для физических лиц;
 4. Регистрационный учет граждан РФ;
 5. Оформление приглашений на въезд в РФ.

Для иностранных граждан:

- 1. Выдача и продление вида на жительство в РФ;
 2. Разрешение на временное проживание в РФ.**Для получения государственных услуг:**
 1. По замене и выдаче паспорта гражданина РФ;
 2. Оформление заграничных паспортов гражданина РФ старого образца;
 3. По регистрации по месту жительства и по месту пребывания граждан РФ;
 4. По снятию с регистрационного учета по месту жительства и по месту пребывания;
 5. По регистрации по месту пребывания иностранных граждан.

Вы можете обратиться в «ГАУ МФЦ РС(Я) ТОСП по Намскому району» по адресу: РС(Я), Намский район, с. Намцы, ул. И. Винокурова, дом № 10А, где специалисты центра «Мои документы» помогут Вам зарегистрироваться и подать заявку на предоставление государственной услуги, при себе необходимо иметь: паспорт гражданина РФ, страховое свидетельство обязательного пенсионного страхования РФ и ИНН. **Миграционный пункт ОМВД России по Намскому району**

УЧУРЭХ ТЫТТАР

Күндү дьүөгөбит, хотуммут **ЗАРОВНЯЕВА АННА ЗАХАРОВНА!**

Тапталлаах Ийэ, эйбэс Эбэ, уруу-аймах дьон, элбэх ахсааннаах дьүөгөлэр-атаастар, биір дойдулаахтарын киэн туттар киһилэрэ, Далбар Хотуннара буоларгынан, оҕолорун, сиэннэрин этэнгэ сылдыалларын Эн көрөн үөрэгиттэн, күүс-көмө буоларгыттан биһиги үөрөбүт, астынабыт! Эссө да өр сылларга күн бүгүнгүн курдук күлэ-үөрэ, сүбэли-амалы, доруобайдык, дьоллоохтук оловун аргыһынаан Дмитрий Ивановичтын олоҕу, үлэлээ, ай-тут!

Эбэрдэни кытта «Барахсаана» түмсүүтэ

Күндүтүк саныыр, убаастыыр коллегабытын, СР үөрэҕиритин туйгунун, үрдүк катего-

Көр-күлүү агардаах

СЫЛ САҢАТА УОННА ВАТСАП ЭРЭЙЭ

Лэпсэй кырдыҕас телевидьорын холбоото. НВК-ҕа «Саҕа ырыа» кэлэрин кэтэһэн олоҕдо. Ытыааччы Гея саҕатын чуолкайдик истэр, үчүгэй диктор дьон хайгыыр. Биіртэн биір ырыаны толордулар, үгкүүлүүллэр, арай, өйдөөн көрбүтэ, били, кыргыттар ыстааннарын тобукара алдынан хаалбытын билбэккэ тахсыбыттар дии саныы олоҕон ыйыппытыгар, сиэнэ уол «ити муода» диэтэ. Лэпсэй сөбүлээбэтэ, телевидьорун сабан кабыста. Саатар, абырахтаабат буоллактара дьон мунчаарда.

— Күрээтинниккэ биір да бөтүүк баар буоллаҕына, элбэх да куурусса чуумпук, холкутук сылдыар үһү. Бөтүүк оннук

убаастанары хайдах ситиспитэ буолла. Бөтүүк суоҕар кууруссалар бэйэ-бэйэлэрин тырыта тыгытыһаллар, өлүөхтэригэр диэри охсуһуохтарын сөп. Ол аата, 10-12 кууруссага 1 бөтүүк баар буоллаҕына, бэрээдэктэнэр эбиттэр. Куурусса иитэр хаһаайыстыбаларга наадалаах сүбэ эбит, — дьон кэспии-кэспии, Сахаар бытыгынын имэринэ, мүчүйдэн ылла.

— Ол бөтүүк сабар-сапна та наадата суох, кууруссаларга баһылык курдук сылдыар, ол иһин ахсааннара аһыах. Бөтүүк дьылҕата киһиэхэ хатыламмата буоллар. Быыл оҕус борооскулары босхо аттааһын буолар үһү, ыарахан сыл буолсу, — дьон Лэпсэй оҕонньор дьээбэни толкуйдаан үөрэн ымайда.

— Бөтүүк бэйэтэ талан ыл-

риялаах алын кылаас учууталын **ЗАХАРОВА СТЕПАНИДА АФАНАСЬЕВНА** үйэ агардаах үбүлүүгүнэн, оловун орто омурҕана туолбутунан биіргэ үлэтиир коллегаларын ааттарыттан иититик-истинник эбэрдэлибит!

Эн оҕолор тустарыгар, кинилэр билии киэн аартыгар үктэнэн киэн билиилээх, тобуллуҕас толкуйдаах, үтүө санаалаах дьон буолан тахсалларыгар өр сыллаах сыралаах үлэҕин сыаналыбыт.

Баҕарабыт чугас дьонун ытыктабылынан арчыланан, үөрүүкөтүү үктэллэнэн доруобай буоларгар, үлэн-хамнаһын үтүө түмүктээх, ситиһилээх буоллун, баай-байлыат, дьоллоох олохтон! Санаабытын сатаннын, уурбутун-туппутун тупса турдун, толкуйдаабытын тобуллан истин дьон алгыс тылын тиэрдэбит!

Э/к **Е.М. Шапошников аатынан Хамаатта орто оскуоланын коллектива**

быт кууруссата атын бөтүүкү кытта сылдыастаҕына, кырбаан өлөрөн кэбиһэн сөп үһү. Онон бөтүүк күнүүһүт эбит, таннарабы сөбүлээбэт. Бөтүүк сылыгар икки атахтаах сэрэниэн сөп эбит, — диэтэ Сэрэх Сэмэн.

— Үс сыл буолла ватсапка баттанан, карахпыт мөлтөөтө, тылы таба суруйуу суох буолла, ытаабыт сирэй, тойон эрбэх былааны ылла. Ватсап нөнүө наһаа элэккэй, эбэрдээс буолан хааллыбыт, моһуоктаах сонуну ыйыталастаахха, интернеттэн ыһыттытара, ватсапка эппиттэрэ дьон баран, ып-ырааһынан көрөн кэбиһэллэр. Тойону-хотуну ырыппатаахха, хаһыат да, ватсап да күнэ хараарар курдук.

К.И. ЕРЕМЕЕВ, I Хомустаах

Готовь сани летом, а пенсию - смолоду

СТРАХОВКАЛААХ ГРАЖДАНИН ТУС КАБИНЕТА

билэ сырыт. Кэлин биэнсийэҥ бу усунуостартан тутулуктааһын булгуччу өйдөө!

Биэнсийэни аныырга сайабыллыанньата суруй!

Биэнсийэ хайа баҕарар көрүнгүн анаарга, Фондага анаан-минээн кэлбэккэ, интернет көмөтүнэн сайабыллыанньа биэриэххин сөп.

Биэнсийэни тиэрдии көрүнгүн тал!

Биэнсийэҕин баан счегулар уктарыаххын баҕараһын? Биитер, чугастааһын почта отделениегиттан тиийэн ыларын судургу дуу? Оноуа эмиэ, хаарыан бириэмэҕин бараабакка, Россия Биэнсийэҕэ фондатын сайтыгар кириэн сайабыллыанньа суруйуоххун сөп.

Ону таһынан «Страховкалаах гражданин тус кабинетигар»:

— Биэнсийэ фондатыгар кэлэн тустаах консалтацианыйыларга электроннай уочарат көмөтүнэн эрдэттэн суруттарыаххын;

— Фонда онлайн-приемнайыгар ыйытыгынын биэриэххин;

— Олорор сиргинэн Биэнсийэ фондатын управлениетыгар наадалаах докумуонунун (ыспыраапкаһын) сакаастыаххын;

— Тус бэйэн сирэй суотун туругун туһунан суругу бэчээттиэххин сөп.

Ону таһынан, тус кабинеткар хаһан уонна туох ыйытылаах Биэнсийэ фондатыгар суруйбутун, эбэтэр тийэ сылдыбытын туһунан барыта ыйылла сылдыар.

Өйдөө! «Страховкалаах гражданин тус кабинетигар» өнөрүгүнэн туһанарга <http://www.gosuslugi.ru/> сайтка, эбэтэр ЕСИА (Единая система идентификации и аутентификации) анал ситимгэ биэргэммит учуоттаах буолуохтааххын!

gosuslugi.ru/ сайтка, эбэтэр ЕСИА (Единая система идентификации и аутентификации) анал ситимгэ биэргэммит учуоттаах буолуохтааххын!

Биэнсийэни анаарга сайабыллыанньаны Интернет нөнүө биэр!

Россия Биэнсийэҕэ фондатын WWW.PFRF.RU сайтыгар «Страховкалаах гражданин тус кабинета» өнөрүгүнэн биэнсийэ хайа баҕарар көрүнгүн анаарга сайабыллыанньаны тута биэриэххэ сөп:

— **Страхововой биэнсийэ (сааһынан, инбэлииккэ тахсытынан, иитимьитин сүтэрибитинэн);**

— **Государственной биэнсийэ (сааһынан, инбэлииккэ тахсытынан, иитимьитин сүтэрибитинэн, чопчу көми үлэлээбитин иһин);**

— **Социальной биэнсийэ (сааһынан, инбэлииккэ тахсытынан, иитимьитин сүтэрибитинэн);**

— **Мунньунуу биэнсийэ.**

Булгуччу! Биэнсийэни анаар туһунан сайабыллыанньа оноуа сокуоннай быраап үскээтэтиҥ эрэ суруллар.

«Страховкалаах гражданин тус кабинетигар» нөнүө биэнсийэни тиэрдиигэ сайабыллыанньаны биэриэххэ, эбэтэр биэнсийэни тиэрдии ныматын уларытыаххын сөп.

Өйдөө! «Страховкалаах гражданин тус кабинетигар» өнөрүгүнэн туһанарга <http://www.gosuslugi.ru/> сайтка, эбэтэр ЕСИА (Единая система идентификации и аутентификации) анал ситимгэ биэргэммит учуоттаах буолуохтааххын!

ГАИ иһитиннэрэр

ОҕОНУ АНАЛ ОЛБОХТУОХХА

Ааспыт нэдиэлэ устата 2 суол саахала тахсыбыт, 5 киһи эчэйбит, 74 бороотокуол оноһуллубут, 2 суоппар итирик туруктаах уруулга олоҕон тутуллубут, 4 массына ыстаараалтыр тохтообулга аҕалылыбыт, 6 суоппар оҕону анал олбоҕо суох тиэйэн эппиэккэ тардылына.

Олунньу 3 күнүгэр 17 ч. 27 мүн. Дьокуускай-Булуус суолугар 45+460 км, «MITSUBISHI DELICA» массынааны ытан испит, 31 саастаах II түргэнин уонна суол моһоллорун учуоттаабакка, массынааны төкүнүпүт. Ол түмүгэр 4 пассажир эчэйи ылбыт, ол иһигэр кыра саастаах оҕо балыһаҕа кирибит. Массына саахалланар кэмигэр олоҕорон иһээчилэр куттала суох буолууну мэкитиэлиир анал курунан туттарымматахтар, ону таһынан олоҕорон испит кыра саастаах оҕо анал туттарар тэрилэ суох айаннабыт.

Олунньу 3 күнүгэр 20 ч. 20 мүн. Нам улуунун ИДЬУО дьуһурунай чааһыгар Дьокуускай-Булуус суолугар, 67+700 км. Кыһыл-Сыыр сэл, икки массына суол быһылааныгар түбэспиттэрин туһунан төлөпүөнүнөн иһитиннэри кирибит. Миэстэтигэр тийбит ДПС нэрээтэ быһаарбытынан, 1983 с. төрүөх А. суоппар «TOYOTA CORONA» мааркалаах массынааны ыта сылдыан суол быраабылатын кэһэн, түргэни айаннаан, дистанциятын тутуспакка инники баран иһэр 1976 с. төрүөх Р. ытан испит «TOYOTA VITS» мааркалаах массынааныгар кэлэн түһэр. Ол түмүгэр «TOYOTA VITS» мааркалаах массынаага олоҕорон испит пассажир, 1953 сыл төрүөх Н., эчэйи ылла.

Бу суол быһылааннара, бастанан туран, суоппар, пассажир, төрөппүттэр бэйэлэрин эбээһинэстэрин билбэттиртэн, толорботторуттан, суолга болдомто суодуттан таҕыстылар.

НАМ УЛУУҔУН ГИБДД ПРОПАГАНДАҒА САЛААТА

МАХТАЛ

Күндү кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин Афанасьев Алексей Захаровичи тиһэх суолугар атаарарбытыгар күүс-көмө, тирэх буолбут дьоммутугар, аймактарбытыгар, биіргэ төрөөбүттэригэр, табаарыстарыгар, культурам үлэһиттэригэр, дьүөгөлөрбүт, оҕолорбут табаарыстарыгар, ыалларбытыгар ис сүрэхтэн махталбытын тиэрдэбит.

Эһиэхэ кытаанах доруобуйаны, үлэтитигэр, үөрэххитигэр ситиһиллэри, үтүө санааны, кэрэ эйгэни баҕарабыт, көмүскэс, аһыныгас санаанан кынаттана сылдыын дьон алгыһыбыт!

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҔУН ОЛОХТООХТОРО!

® «Төрүт уу» тэрилтэ «Олонхо» аты дьизитигэр, үлэ күнүгэр 9.00 чаастан 19.00 чааска диэри, баскыһыанньага 10.00 чаастан 18.00 чааска диэри үлэлиир.

Дьизэ тиэрдэн биэри диспетчерэ 10.00 чаастан 18.30 чааска диэри үлэлиир.

Билсэр телефоннар: 8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70. Баскыһыанньага дьизэ тиэрдии оноһуллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атылынан (урукку кулууп кинобудката). Үлэ күнүгэр - 9.00 чаастан 18.00 чааска диэри. Баскыһыанньага үлэлээбэт.

® Продаю оклад, кругляк 8х9,5 м. Недорого.

® Срочно продаю участок, 15 соток. Недорого (Көччү, сухой, ровный).

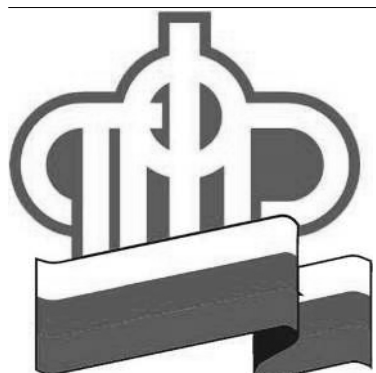
Тел. 89243663914

® Теплицы под поликарбонат от 12500 руб. Успевайте, цены 2016 г.

Тел. 89243670207

® Профоценка недвижимости, тр. средств, техники, имущества, наследства, охотружья и т.д.

Наш адрес: с. Намцы, ул. Ойунского, 2 (зд. Охотобщества), 89142640988

Россия Пенсионнай фондатын WWW.PFRF.RU сайтыгар «Страховкалаах гражданин тус кабинетигар» кириэн:

Хас биэнсийэ бааллааххын бил!

Хас биірдии үлэ сылын аайы, үлэ биэрээччи булгуччулаах биэнсийэҕэ страховкалааһын ситимигэр страховой усунуостары кэмигэр төлөөн иһэр буоллаҕына, үлэһит биэнсийэҕэ бырааба биэнсийэ баалын быһытынан ааһыллан иһэр. Страхововой биэнсийэни анаарга 30-тан кырата суох биэнсийэ бааллаах буолуохтааххын (2025 сылтан).

Биэнсийэ баалын ахсаана булгуччулаах биэнсийэ страховкатаыгар кирибит усунуостартан уонна страховой (үлэ) ыстааһыттан быһаччы тутулуктаах.

2017 сылга сыллааҕы биэнсийэ баалын ахсаана — 8,26, онтон 2021 сылтан — 10 баал буолуоҕа.

Страховой (үлэ) ыстааскын чуолкайда!

Страховой биэнсийэни аныырга гражданин ыстааһа быһыл, 2017 сылга, 8 сыл эбит буоллаҕына, 2024 сылтан 15 сыл буолуоҕа.

Үлэ биэрээччин эн суоккар страховой усунуостары төлүүрүн контуруолла!

Биэнсийэ фондатын ситимигэр үлэһит туһунан бары ситиминнэлэр үлэ биэрээччиттэн хоһуллаллар. Тус кабинетка кириэн, эн биэнсийэни суотугар төһө страховой усунуос кирибитин

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэҕин, дьизит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төнөрүллүбөт. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биір буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС таһылына, таһылына уонна бэчээтиир сыаҕар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. Лицензия **Көһүл сыананан атылланар Индекс — Р0005.** Тираһа — 1374 Бэчээкэ илии баттаньытын графика — 12:00 ч. 13.02.2017 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 13.02.2017 с.

Кылаабынай редактор э.т. Л.А. НОГОВИЦЫНА
ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — **41496,**
хаһыаты таңгы — **41332,**
бухгалтерия — **41141,**
факс — **41141, 41496.**